

Kertomus Hongonjoen (Honkajoen) lauhalan
erikeraamisen asuinpaikan kaivauksista 20.6.-3.7.49

Kertomukseen liitetty 10 kartaketta ja 2 valokuvaa sekä
löydökset KM 12256, 12257:1-469.

Satakunnan maakuntaliiton myönnetyä varoja syksyllä
1948 Hongonjoella lähtämäni erikeraamisen asuinpaikan tutkimus-
seksi (kts. KM 11955) mahdollisti kirkonkylän Panshaasta Hongon-
joelle, missä suoritin kaivauksia parin viikon ajan.

*

Asuinpaikka sijaitsee Hongonjoen eli Honkajoen pitäjän poh-
joisosassa Honkajoen pitäjään rajoittuvassa lauhalan kylässä, sen
eteläosassa, lähellä Kalkonkylää, Porin-Jenniäjoen (Honkajoen) val-
ta maantien varrella, sen itäpuolella, itään, Kurvianjoeseen
vieltävällä pinteellä. Löytöpaikalle on Hongonjoen kirkolta mat-
kaa ilmoitus väjää 8 km jokeenkin pohjoiseen (pohjois-pohjois-lus-
teen) ja Isojoen kirkolta n. 16.5 km suunnilleen itäkaakkoon.

Taällä avattiin kaksi kaivausaluetta: Toimen siirtolamien
Aarne Viinholmin (ent. Viktori Halmeen) Perävauniolla, pellon
ja kärrytien välissä, kaskemattomalla parviikkomaalla (kts.
liite 11, kuva 1 ja liite 2) ja Toimen edellisestä satakunta metriä
lännettä, Erko Hietarannan rakentamilla olevan huvilan perustuksen
edessä, niin ikään kaskemattomalla maalla (kts. liite 11, kuva 2).

Aarne Viinholmin maalla tutkittiin 77 m²:n suuruisen ala
itään vieltävällä ~~ku~~ kiekka pinteellä (liite 1). - Turvellessa,
kaskematon haurasliikko, oli ohut, vain n. 2-3 sm paksu; sen alla

oli maaperä pienoa, kiveltä hietaa. Kulttuurikerroksen paksuus vaihteli ja oli keskimäärin noin 30-40 cm paksua, väritään ruskea ja sen yläosassa, kohta ohuen turvekerroksen alla oli ohut n. 2-3 cm paksu lyijynharmaa podsoloitunut kerros. Ruskean kulttuurikerroksen alla oli hieta vaalean keltaista, millä vallainen.

Kiinteitä muinaisjäännöksiä paljasti kunnassa kohtaa, nimittäin 4 hiili- ja nokitaisiä, 1 huuropesäke ja 1 paalunreikä. Hiili- ja nokitaisiä: ruudusta I:1 ilmestyi noin 27 cm syvyydestä elliptinen lilainen harmaa hiili- ja nokitaisiä, jonka paksuus oli 39 cm ja halkaisija 25+17 cm (liite 3). - Ruudusta II:1 ilmestyi noin 15 cm syvyydestä 2 pientä hiili- ja nokitaisiä muodoltaan pyöreitä, toinen halkaisijaltaan noin 20 cm ja paksuudella 25 cm ja toinen halkaisijalta n. 15 cm ja paksuudella n. 4 cm (liite 3). - Neljäs nokitaisiä ilmestyi ruudusta II:3 noin 20 cm syvyydestä ja oli noin 22 cm paksu, muodoltaan elliptinen; sen halkaisija oli 25+15 cm (liite 4). - Ruudun III:2 eteläreunasta paljasti noin 20 cm syvyydestä muotoinpätkä (punaiseksi palanutta maata) - vain muotin reuna tuki näkyviin itse tuki ja jäi tärytyksen alle.

Ruudusta III:3 tuki näkyviin pieni, muodoltaan epämielinen huuropesäke (liite 4).

Paalunreikä tuki näkyviin ruudusta I:8 noin 30 cm syvyydessä ja ulottui alustavetäen noin 53 cm:n syvyyteen (liite 5), siinä oli runsaasti hiiltä - paalun maahan työnnetty pää ollut ilmeisesti hiiltytelly.

Irrallisia löydöksiä keräsi 156 metsälönumerossa (KM 12257:1-156):

primitiivisiä tassattajia	1 kpl.
noimien kappaleita	1 "
kuislaji-iskoksia	22 "
kvarterikappaleita ja sellasten kappaleita	26 "
kvarteruneita	9 "
kvarteri-iskoksia	2 "
ihonlehtiä, kvertia (?)	2 "
käyttöjälkiä kverteri-iskoksia	4 "
kvarterijälkien kätkelmä	9 "
kvarteri-iskoksia	272 "
luuneiden kätkelmä	1 "
palaneita luunpöyjä	312 "
kalanvikettä ja luita	19+130 "

*

Eske Hieta-rannan maalla tutkittiin 144 m²:n suuruisen ala, johonkin läisellä maanpinnalla, kirkemällä maassa maaperässä (liite 6). - Turvekerros oli täälläkin ollut vain noin parin senttimetriä vahvuisen, sen alla oli maaperä hiinon kivetönä hietaa. Yhviä oli ollut vain parin senttimetriä vahvuisen lyijynharmaa kerros. - Tutkutusmaa oli pärl-tään ruskea ja sen alla oli hieta mitään vahvuisen. Tutkutus-rikerroksen vahvuus oli kalliinäärin noin 40 cm (liite 6).

Käinteitä muinaisjäännöksiä paljastui neljä: kolme hiiti- ja noli-läikkä, yksi kivetön nuohonpaikka. Hiiti- ja noli-läikkä: 1) ruudukko A:8 paljastus 20 cm syvyydeltä (muodoltaan epä-määräinen hiiti- ja noli-läikkä, joka oli lahdun luvin vä-lissä ja jonka vahvuus oli 25 cm (liite 7). - 2) ruudukko C:16 paljastus niin ikään noin 20 cm syvyydeltä pyöreähkö hiiti-

ja nolituiksi halkaisijalla n. 45 sm ja paksuudella n. 25 sm (liite 8). - 3) ruuduissa F:1-2 paljolti kolmas hiili- ja nolituiksi n. 15 sm syvyydestä, selin muodoltaan pyöreähkö, halkaisijalla n. 50 sm ja paksuudella n. 35 sm (liite 10).

Kiveton muotio paikka (punaista palomusta, hiiltä ja nolia) ilmestys nähtyisiin ruuduissa E:15-F:15 noin 20 sm syvyydestä ja ulottui noin 1/2 m:n syvyyteen - paksuus n. 30 sm, muodoltaan se lähentelee ympyrää (liite 9).

Eräitä täydöllisiä kertyi 309 luettelot numeroa (161/2257:16-469).

tuatallia	2 kpl.
kauratallia	1 "
kuiskeina kuitainkarkkia	1 "
hiointen kappaleita	3 "
kuinlaji-ikokkia	89 "
kvartsiemineitä ja rellaiten kappaleita	22 "
kvartsi-kappaleita ja -kappaleita	49 "
käyttöjättäviä kvartsi-ikokkia	15 "
kvartsi-blokkia	4 "
kvartsi-maleita ja kappaleita	7 "
kvartsi-ikokkia	432 "
lumeineitä ja kätkeisiä	2+8 "
kaban nikamia	4 "
palaneita luon siruja	645 "
hiiltä	

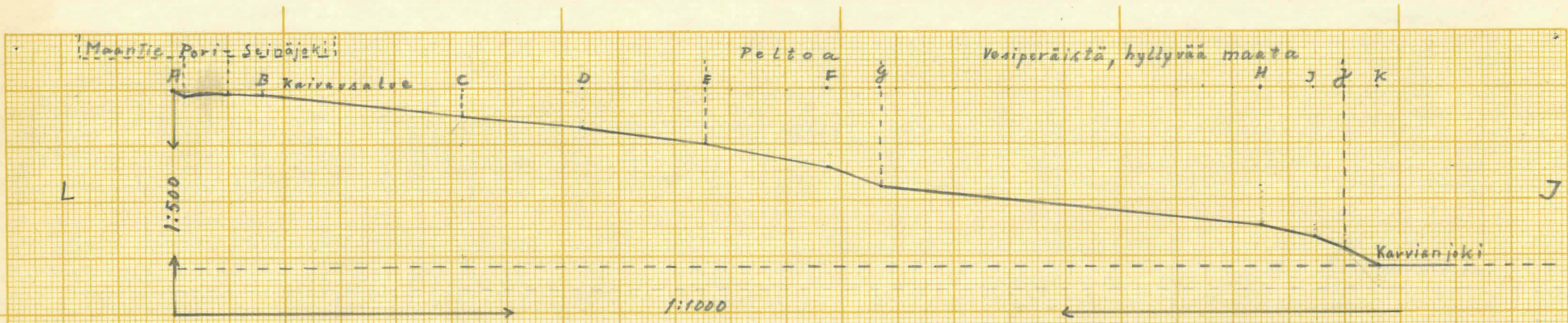
*

Hiitä punan kaivausalueen kiintö piste 1.71 m alempana kuin Perävaimon kaivausalueen kiintö piste. - Perävaimon kaivausalue alareuna n. 13.5 m yläpuolella karvianjoen punan (liite 1) ja kulluuri-kerroksen alaraja n. 14 m yläpuolella karvianjoen punan. - Löytöalueen laajuus n. 2-3 km pituus suunnassa.

Helsingissä 10 p:nä Toukokunth 1950

Ville Luho

A. 4. (210x297 mm.)

Honkajoki, Lauhala, Perävainio

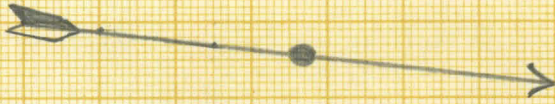
Pintaprofiili - Piirt. V. Luho 30.6.49

Honkajoki, Lauhala, Perävaainio

1:100

Vaakituskartta - Pääst. V. Luho - 49

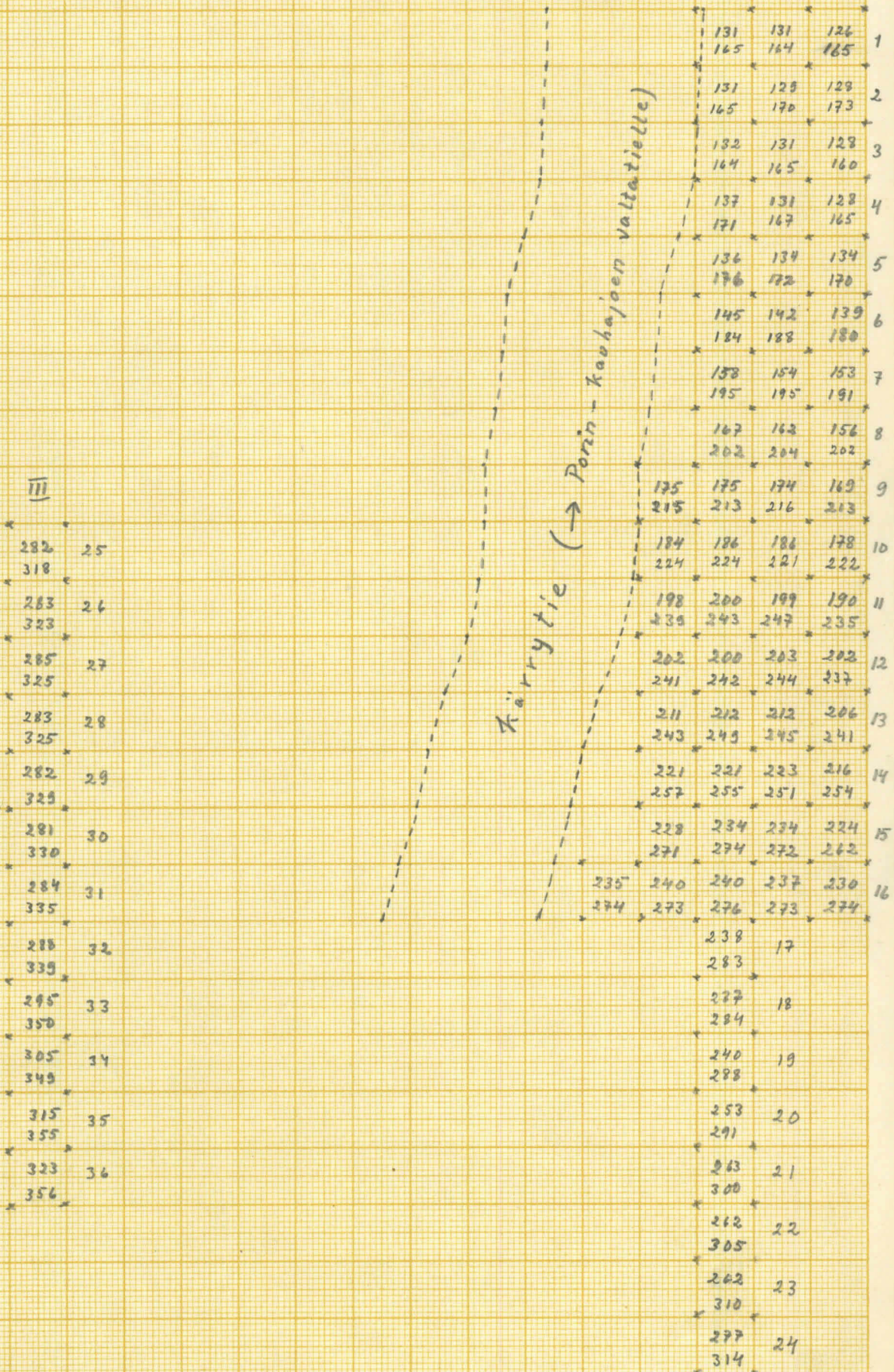
Kp. 104

Vinhelmin maata

Hietarannan maata

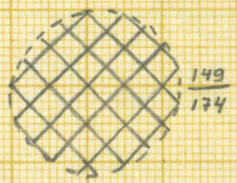
IV III II I

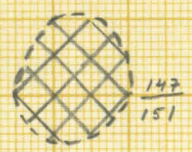
Honkajoki, Laubala, Perävainio
1:10

Piirrt. V. Luho -49

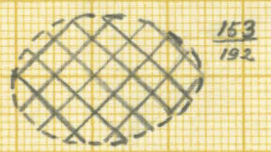
A. 4. (210x297 mm.)

II:1

I:1

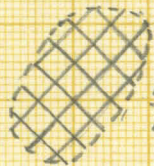
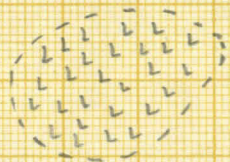
hiiltä ja nokea

OY WULFF AB N:o 106

Honkajoki, Lauhala, Perävainio

1:10

Piirt. V. Luho -49

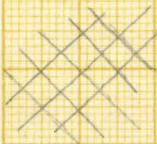

149
171

III:3

II:3

LLL palaneita lussiruja

hiiltä janokea

Honkajoki, Lauhala, Perävainio

1:10

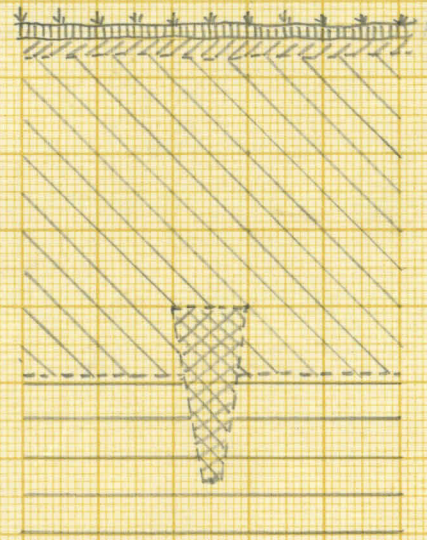
Piirt. V. Loho-49

A. 4. (210x297 mm.)

- ||||| Homuskerros
- ////// Lyijynharmaakerros
- \\ \\ Ruskeakulttuurikerros
- ==== keskematon valkoinen hietä

I:8

Paalun reiän poikki-leikkaus

Paalunreikä (hiltä)

193
216

OY WULFF AB N:o 106

KP 275

Honkajoki, Lauhala
Hietaranta

Vaakituskartta 1:100

Piir. V. Luho-49

OY WULFF AB N: 26

154	155	160	161	160	159	159	157	163	160	151	162	161	160	157	157
195	193	193	196	199	202	196	198	201	207	198	200	201	205	202	204
154	155	154	158	162	159	160	157	161	156	159	159	160	159	156	153
188	185	188	197	201	204	197	196	200	204	203	203	206	209	205	205
155	154	158	158	154	159	159	160	160	157	156	155	160	157	157	156
187	193	190	190	207	199	200	202	203	201	205	203	206	196	209	207
153	155	155	153	153	156	155	159	159	157	159	159	159	158	160	162
185	198	190	195	196	200	196	201	205	197	198	202	200	204	203	207
153	150	198	153	150	157	155	154	159	162	165	162	160	160	163	162
194	195	195	193	197	203	193	202	209	201	200	203	204	207	211	212
154	151	150	154	154	154	157	157	161	163	167	167	162	166	165	165
195	190	193	194	199	200	191	195	204	202	205	209	210	209	212	211
150	147	155	158	155	158	160	161	171	166	164	170	168	171	169	171
198	197	198	193	198	197	197	200	206	206	203	202	209	209	216	213
158	157	159	156	160	161	164	162	170	171	173	175	179	175	176	178
208	198	204	200	203	207	196	202	208	205	214	214	217	219	224	222
165	165	162	165	166	166	166	167	170	174	181	181	182	178	181	177
208	207	206	207	208	207	203	211	212	226	230	227	219	222	222	219
16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

No 1 kangasvetkänien
kannattaja (186)

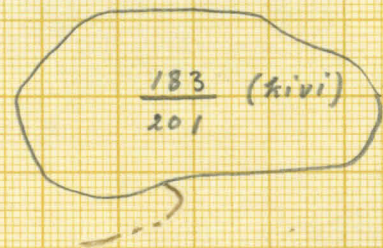
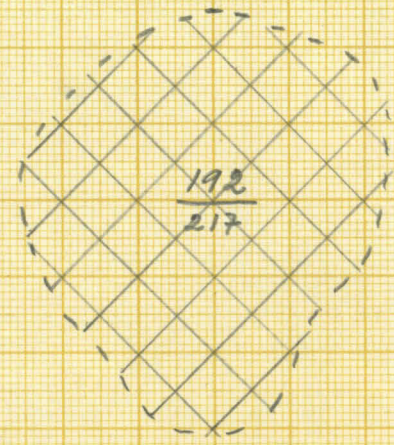
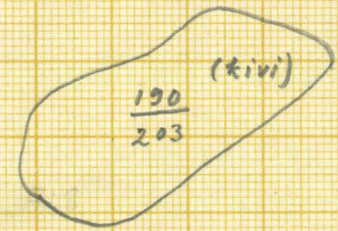
No 2 liusketurkkaan-
käjen kaikkina
(189)

Honkajoki, Lauhala
Hietaranta

Häiki- ja mokiläiska puidusta 9:8
1:10

Piirrt. V. Lohio-49

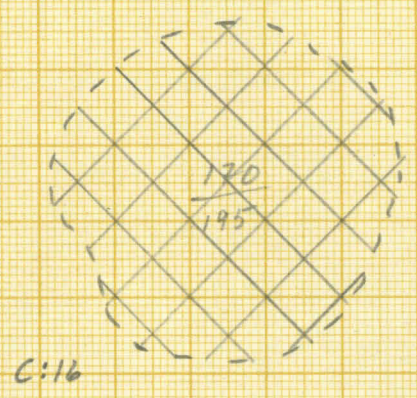

W

Honkajoki, Lauhala, Hietaranta

Hiihijä matalaistie puidusta C:16.
1:10

PiirT. V. Luho-49

Honkajoki, Lauhala,

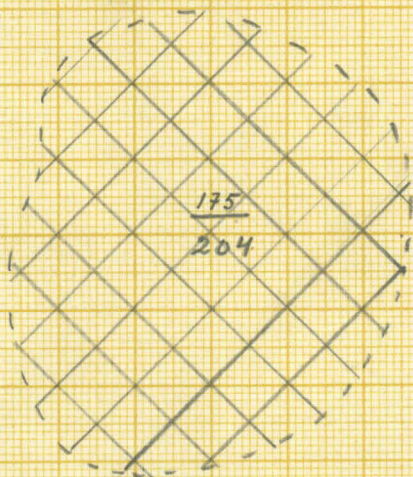
Hietaranta

Tulisiija (kivellä) puiduissa F:15 - E:15

(Punaisla palomaa, hiiltä ja mäkää) - 1:10

Piir. V. Luho

F:15

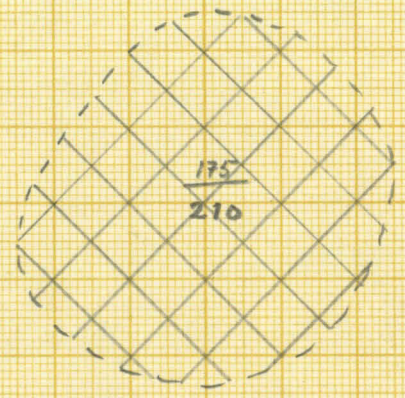

E:15

Monkajoki, Lauhala, Hietaranta
Hiili- ja nokiläiskä ruudussa F:1-2.
1:10 PääT. V. Lohi-49

OY WULFF AB N:o 106

F:2

F:1

N

Levy 15505

S

Kuva 1. - Hongonjoki, Lauhala, Perävaainio: kaivausalue ^{lännestä} (etualalla tien ja vasemmalla olevan ruokapellon välissä) ~~kaivattu~~ valokuvattuna sen jälkeen kun kaivaus päättyi. Kuvan keskivaiheilla scarvianjoen uomat, jotka rannalla kuvassa näkyvä auni rakennus on.

Levy 15506

→ Pori S

N Kauhajoki ←
(Seinäjohti)

Kuva 2. - Hongonjoki, Lauhala, Hiitäpenta. Kaivausalue, kuvan keskellä oleva vaalea alue - Hiitäpentaan huvilan perustuskäivannon edessä - jokienkin ^{lännestä} ~~kaivattu~~ valokuvattuna. Kuvassa näkyvä auni-rakennus on sama, joka näkyy myös kuvassa 1. Tämä kaivausalue on Perävaainion kaivausalueesta n. 100 m etelään.